

Søknad om midlertidig brukstillatelse – Informasjon om midlertidig avvik vedrørende kledning brukt i eneboliger, småhus, toetasjes lavblokker og fritidsboliger

Midlertidig brukstillatelse kan gis for boliger med royalimpregnert kledning

Det kan gis midlertidig brukstillatelse for et tiltak når ansvarlig søker i søknaden bekrefter at tiltaket har tilfredsstillende sikkerhetsnivå for personer, jf. pbl § 21-10 tredje ledd og SAK10 § 8-1 tredje ledd. Ved søknad om midlertidig brukstillatelse skal personsikkerheten være ivaretatt, mens det ved søknad om ferdigattest også må tas fullt ut hensyn til materielle verdier og miljø- og samfunnsmessige konsekvenser slik det framkommer av kravene i TEK17.

Ved oppføring av boligen ble det montert royalimpregnert kledning i god tro om at den deklart brannklassifiseringen av produktet D-s2,d0 var korrekt. Royalprodusentene varslet i slutten av desember 2020 at man har brannklassifisert produktet uten at det har vært branntestet. Royalprodusentene har nå bestilt brannprøving av royalimpregnert kledning.

Vedlagte brannotat redegjør for brannsikkerheten, og beskriver tydelig at det midlertidige avviket på grunn av **bruk av royalimpregnert kledning anses å ha mindre betydning for personsikkerheten**. Boligprodusentenes Forening vurderer derfor at det midlertidige avviket ikke er til hinder for et det kan gis midlertidig brukstillatelse, jf. krav i lov og forskrift.

Det midlertidige avviket skal lukkes før søknad om ferdigattest. Nødvendige tiltak vedrørende hensyn til materielle verdier og miljø- og samfunnsmessige konsekvenser, vil bli vurdert og gjennomført før søknad om ferdigattest.

Midlertidig avvik vedrørende utvendig kledning

Eneboliger, småhus, toetasjes lavblokker og fritidsboliger ligger i brannklasse 1. Preakseptert ytelse til utvendig overflate for boliger i brannklasse 1 skal tilfredsstillende D-s3,d0, jf. veiledningen til TEK17 § 11-9. Det er montert royalimpregnert kledning på boligen i god tro om at den tidligere deklarte brannklassifiseringen av produktet D-s2,d0 var korrekt. Dette stemmer ikke lenger med de nye ytelseserklæringer fra royalprodusentene.

Det har oppstått et midlertidig avvik tilknyttet boligens kledning som skal lukkes.

Midlertidig avvik betyr i denne sammenheng at det foreløpig mangler dokumentasjon for brannmotstanden til royalimpregnert kledning. Nødvendige tiltak for å **lukke det midlertidige avviket vil bli vurdert og gjennomført før søknad om ferdigattest**. I verste fall må den royalimpregnerte kledningen skiftes ut.

Det midlertidige avviket anses ikke å påvirke personsikkerheten, og boligen bør derfor kunne tas i bruk. Dette midlertidige avviket er ikke det samme som fravik fra preaksepterte ytelser i veiledningen til TEK. Ved fravik velger man andre ytelser enn de preaksepterte ytelsene i veiledningen, og gjennom en analyse skal man dokumenterer at de valgte ytelsene gir samme sikkerhetsnivå som de preaksepterte.

Royalimpregnert kledning

Royalimpregnert kledning er Cu-impregnert furukledning som er behandlet med linolje. Behandlingen gir en tilnærmet vannavvisende overflate, og reduserer fuktvandring i treet. Royalimpregnert kledning krever lite vedlikehold, har stor råtemotstand og lang holdbarhet. Produktet har vært i bruk i nærmere 50 år, Boligprodusentene anslår at mellom 25 % og 30 % av alle nye småhus og fritidsboliger blir oppført med royalimpregnert kledning.

Royalprodusentene varslet i slutten av desember 2020 at royalimpregnert trekledning har vært brannklassifisert i klasse D-s2,d0 uten at produktet har vært branntestet. I ytelseserklæringen for royalimpregnert kledning er brannklassifiseringen nå endret fra D-s2,d0 til NPD (No Performance Declared). Royalprodusentene har nå bestilt brannprøving av royalimpregnert kledning.

Vedrørende tilsyn av brannhemmende kledning

DiBK gjennomførte i 2020 et tilsyn av brannhemmende trekledning med brannklassifisering B-s3,d0. Her ble det avdekket at brannbehandlet MøreRoyal hadde dårligere brannegenskaper enn oppgitt i produktdokumentasjonen. Til orientering så **er dette et helt annet produkt enn vanlig royalimpregnert kledning**.

Boligprodusentenes Forening

Per Jæger
Administrerende direktør

Marita Grande
Fagsjef

Vedlegg: Brannotat fra Strandfors AS, datert 25.1.2021

NOTAT

OPPDRAAG	Boligprodusentene – Royalimpregnert kledning	STED/DATO	OSLO/20210125
EMNE	Situasjon mht materialelegenskaper ved brann	UTFØRT	NILS E. FORSÉN (NEF)
OPPDRAAGSGIVER	Boligprodusentene	KONTROLLERT	GEIR JENSEN (FSS AS)
KONTAKTPERSON	Per Jæger		
KOPI		GODKJENT	

VEDRØRENDE SØKNAD OM MIDLERTIDIG BRUKSTILLATELSE - AVVIK FOR ROYALIMPREGNERT KLEDNING BRUKT I ENEBOLIGER, SMÅHUS, TOETASJES LAVBLOKKER OG FRITIDSBOLIGER**1 Om regelverket og søknad om midlertidig brukstillatelse**

Byggeteknisk forskrift (TEK17) stiller i kapittel 11 krav om at byggverk skal prosjekteres og utføres slik at det oppnås tilfredsstillende sikkerhet for personer, for materielle verdier og for miljø- og samfunnsmessige forhold.

Det kan gis midlertidig brukstillatelse for boligen når det kan dokumenteres at tiltaket har tilfredsstillende sikkerhetsnivå for personer, jf. pbl § 21-10 tredje ledd og SAK10 § 8-1 tredje ledd. Ansvarlig søker må i søknaden om midlertidig brukstillatelse bekrefte at boligen har tilfredsstillende sikkerhetsnivå for personer som skal bruke boligen.

Ved søknad om midlertidig brukstillatelse skal personsikkerheten være ivaretatt, mens det ved søknad om ferdigattest også må tas fullt ut hensyn til materielle verdier og miljø- og samfunnsmessige konsekvenser slik det framkommer av kravene i TEK17.

2 Produsentene av royalimpregnert kledning endret ytelseserklæringen

Det følger av preaksepterte ytelser i veiledningen til TEK17 § 11-9 annet ledd at boliger i brannklasse 1 må ha utvendig overflate som tilfredsstillende D-s3,d0. Den samme brannklassen D-s3,d0 kan også benyttes i 3 og 4 etasjes boligbygg når det er liten fare for brannspredning til eller fra nabobyggverk.

Produsentene av royalimpregnert trekledning oppga tidligere i ytelseserklæringene at brannklassen var D-s2,d0. I slutten av desember 2020 nedklassifiserte Moelven Wood til E-s2,d0, mens Talgø Møre, Marnar Bruk og Alvdal skurlag nedklassifiserte ytelsen til NPD (No Performance Declared).

I mange pågående boligprosjekter har royalimpregnert kledning blitt montert i god tro om at den tidligere deklarererte brannklassen D-s2,d0 var korrekt. Med endringene i ytelseserklæringene tilfredsstilles ikke preakseptert ytelse D-s3,d0.

3 Avvik for boligbygg med royalimpregnert kledning

I boligbygg hvor det er benyttet royalimpregnert kledning, vil ovenstående innebære et avvik fra preakseptert ytelse. Det vil ta tid å lukke avviket. Produsentene av royalimpregnert kledning skal gjennomføre nødvendige branntester for å dokumentere om produktet tilfredsstillende kravet til preakseptert ytelse.

For boligbygg under bygging med royalimpregnert kledning, hvor kledningen er fullført eller i alt vesentlig montert, kan det søkes om midlertidig brukstillatelse med informasjon om avviket knyttet til kledningen. Forutsetningen for dette er at personsikkerheten i boligbygget er tilfredsstillende.

Avviket lukkes når branntestene er utført og eventuelle tiltak på boligene er vurdert og gjennomført. Avviket må være lukket før det søkes om ferdigattest. Det forutsettes at fasadekledning som vender mot rømningsvei tilfredsstillende preaksepterte ytelser i VTEK.

4 Hvordan påvirkes sikkerheten i boligbygg av brannegenskapene til den utvendige kledningen?

Hovedstrategien for brannvern i mindre boligbygg er at personer skal få tid til å rømme trygt ut av sin bolig. De aller fleste branner oppstår inne, og personer skal raskt kunne komme seg ut og ha alternative rømningsveier eller utganger ut av boligen. Tidligfase er viktig. Branntilløp inne i rom kan raskt utvikle seg til full overtenning.

Innendørs er overflateegenskapene til tre i tidligfase viktige for personsikkerhet pga røykutvikling ("s"), og for spredning (A, B, C, D, E, F). Utendørs er overflateegenskapene viktige for spredning slik at brann kan kontrolleres av brannmannskap, men representerer ikke stor risiko for personer inne eller ute. Ytelsen D-s3,d0 anvendes av CENs-medlemsland i mangel av egnet klassifisering for utvendig kledning. "s3" betyr uklassifisert ("ikke s1, ikke s2"), og "d0" betyr ingen dryppende flammer (plast o.l.). "D" betyr at brannspredning er lite kritisk. Når det er vesentlig spredningsrisiko forbundet med trekledning, kreves klasse A, B-s1,d0 eller andre sikkerhetstiltak.

Dersom det utvendig brukes behandlet trekledning som ikke oppfyller D-s3,d0, påvirkes verdisikkerheten ved at brannmannskap i innsats kan møte en brann som har spredt seg høyere enn brannen hadde gjort med kledning D-s3,d0. I mindre boligbygg vil brannen likevel være innenfor rekkevidde for brannmannskapets sløkkeredskap, men situasjonen representerer et avvik fra preakseptert ytelse. Personsikkerheten anses imidlertid å være upåvirket.

5 Konklusjon

Brannegenskapene til utvendig kledning har betydning for spørsmål knyttet til verdisikring, og anses å ha mindre betydning for personsikkerheten. Mindre boligbygg som er kledd med royalimpregnert fasadepanel anses å ha tilstrekkelig personsikkerhetsnivå for å kunne søke om midlertidig brukstillatelse.

Bygningstyper som omfattes av vurderingen

Tabell 1 viser hvilke bygningstyper som omfattes av vurderingen i kapittel 5.

Tabell 1: Bygningstyper (ref. [blankett 5174 Søknad om tillatelse til tiltak](#)).

Eneboliger
111 Enebolig
112 Enebolig med hybel/sokkelleilighet
113 Våningshus Tomannsbolig
Tomannsboliger
121 Tomannsbolig, vertikaldelt
122 Tomannsbolig, horisontaldelt
123 Våningshus, tomannsbolig, vertikaldelt
124 Våningshus tomannsbolig, horisontaldelt
Rekkehus, kjedehus, andre småhus
131 Rekkehus
133 Kjede-/atriumhus
135 Terrassehus
136 Andre småhus med 3- boliger eller flere
Store boligbygg
141 Stort frittliggende boligbygg på 2 et.
144 Store sammenbygde boligbygg på 2 et.
For fritidsboliger omfattes:
161 Hytter, sommerhus ol. fritidsbygg (begrensning maksimalt to etasjer)
162 Helårsbolig som benyttes som fritidsbolig
163 Våningshus som benyttes som fritidsbolig
Anneks for overnatting (inngår i 182 Garasje, uthus, anneks til fritidsbolig)

Følgende bygningstypene omfattes ikke av Tabell 1:

- 142 Stort frittliggende boligbygg på 3 og 4 et.
- 143 Stort frittliggende boligbygg på 5 et. eller mer
- 145 Store sammenbygde boligbygg på 3 og 4 et.
- 146 Store sammenbygde boligbygg på 5 et. eller mer